TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2021/1143

2021 m. liepos 12 d.

dėl Europos Sąjungos karinės mokymo misijos Mozambike (EUTM Mozambique)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 42 straipsnio 4 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. balandžio 22 d. išvadose Taryba nustatė išsamią Sąjungos ir valstybių narių bendradarbiavimo su Mozambiku ir veiksmų koordinavimo su kitais suinteresuotaisiais subjektais sistemą. Visų pirma Taryba pabrėžė, kad reikia skubiai spręsti saugumo ir humanitarinės padėties Kabo Delgado provincijoje problemą, kartu užtikrinant visapusišką pagarbą žmogaus teisėms;

(2) 2021 m. kovo 30 d. Politinis ir saugumo komitetas (PSK) patvirtino politinę reagavimo į krizę programą Kabo Delgade ir laikėsi nuomonės, kad būtų tinkama vykdyti bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) veiksmus, daugiausia dėmesio skiriant Mozambiko ginkluotųjų pajėgų mokymui ir pagalbai joms, atsižvelgiant į Sąjungos integruotą požiūrį į krizę Kabo Delgade;

(3) 2021 m. birželio 3 d. laišku Mozambiko prezidentas pateikė palankią nuomonę dėl Europos Sąjungos vykdymo įgaliojimų neturinčios BSGP misijos dislokavimo Mozambike, siekiant padėti stiprinti jos gynybos ir saugumo pajėgų pajėgumus veiksmingiau reaguoti į saugumo ir humanitarinę riziką Kabo Delgade;

(4) 2021 m. birželio 28 d. Taryba patvirtino galimos BSGP karinės mokymo misijos Mozambike krizės valdymo koncepciją kartu su galima pagalbos priemone, skirta ne mirtinos jėgos įrangai ar platformoms, kurios nėra karinės, suteikti, kad būtų remiamos Mozambiko ginkluotosios pajėgos siekiant jas dislokuoti Kabo Delgade. Toje koncepcijoje pabrėžta, kad ši BSGP misija turėtų būti viena iš Sąjungos integruoto požiūrio į krizę Kabo Delgade priemonių, taikomų kartu su parama taikos kūrimui, parama konfliktų prevencijai ir dialogui, humanitarine pagalba ir vystomuoju bendradarbiavimu, taip pat propaguojant Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkę. Toje koncepcijoje taip pat pabrėžtas Sąjungos politinis ir strateginis tikslas remti profesionalių Mozambiko gynybos ir saugumo pajėgų dislokavimą, sudarant sąlygas atskaitingoms teisėsaugos institucijoms veikti vietoje, kad būtų apsaugoti civiliai gyventojai, ir sudaryti galimybes atskaitingoms valstybės struktūroms grįžti į Kabo Delgado provinciją ir teikti savo paslaugas joje. Šiame kontekste Taryba atkreipia dėmesį į Europos Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bendrą komunikatą dėl Trečiojo ES lyčių lygybės veiksmų plano (LLVP III);

(5) PSK turėtų, Tarybos ir vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe, vykdyti BSGP karinės mokymo misijos Mozambike (EUTM Mozambique) politinę kontrolę, užtikrinti strateginį vadovavimą šiai misijai ir priimti atitinkamus sprendimus pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 38 straipsnio trečią pastraipą;

(6) būtina vesti derybas dėl tarptautinių susitarimų dėl Sąjungos vadovaujamų padalinių bei personalo statuso ir trečiųjų valstybių dalyvavimo EUTM Mozambique, ir juos sudaryti;

(7) pagal ES sutarties 41 straipsnio 2 dalį ir pagal Tarybos sprendimą (BUSP) 2021/509 ([1]), kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė, dėl šio sprendimo patiriamas veiklos išlaidas, kurios yra karinio ar gynybinio pobūdžio, turi padengti valstybės narės;

([1]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14).

(8) pagal prie ES sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 5 straipsnį Danija nedalyvauja rengiant ir įgyvendinant su gynyba susijusius Sąjungos sprendimus bei veiksmus; todėl Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą, jis nėra jai privalomas ar taikomas ir ji nedalyvauja finansuojant šią operaciją,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Misija

1. Sąjunga vykdo karinę mokymo misiją Mozambike (EUTM Mozambique), kad paremtų veiksmingesnį ir efektyvesnį Mozambiko ginkluotųjų pajėgų atsaką į krizę Kabo Delgade, laikantis žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės.

2. EUTM Mozambique strateginis tikslas – remti Mozambiko ginkluotųjų pajėgų padalinių, atrinktų būsimoms greitojo reagavimo pajėgoms (toliau – GRP) suformuoti, pajėgumų stiprinimą, kad jie galėtų plėtoti būtinus ir tvarius pajėgumus siekiant atkurti saugą ir saugumą Kabo Delgade.

3. Tuo tikslu EUTM Mozambique:

a) atrinktiems Mozambiko ginkluotųjų pajėgų padaliniams ir jų vadams teikia karinį mokymą, įskaitant pasirengimą operacijoms, specializuotą mokymą (įskaitant kovos su terorizmu srityje) ir mokymą bei švietimą žmogaus teisių teisės bei tarptautinės humanitarinės teisės, įskaitant civilių apsaugos ir teisinės valstybės principo laikymosi srityse;

b) remia GRP vadovavimo ir valdymo struktūrų ir mechanizmų, pavyzdžiui, tvaraus veiklos ciklo, kūrimą ir mokyti GRP vadus vykdyti savo pareigas atsižvelgiant į jų veiklos tikslą;

c) pagal vieną iš mokymo programos dalių tais atvejais, kai įranga (ji turi būti nemirtinoji) teikiama pagal Sąjungos pagalbos priemonę, moko atrinktus padalinius tinkamai ja naudotis ir ją prižiūrėti;

d) glaudžiai koordinuodama veiksmus ir konsultuodamasi su Mozambiko valdžios institucijomis nustato žinių valdymo ciklą, kad būtų galima stebėti parengtų padalinių elgesį juos dislokavus Kabo Delgade ir įvertinti, kaip jie laikosi žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės.

4. EUTM Mozambique prisideda prie Sąjungos informuotumo apie saugumo padėtį Mozambike, visų pirma Kabo Delgade. Ji teikia Sąjungos delegacijai Mapute ekspertines žinias ir konsultacijas kariniais klausimais.

5. EUTM Mozambique koordinuoja veiksmus su Sąjungos delegacija Mapute, Jungtinėmis Tautomis (JT) ir Mozambike veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis, visų pirma siekiant įgyvendinti lyčių ir žmogaus teisių politiką, kuria remiama misija, ir užtikrinti suderinamumą su Sąjungos parama kitose atitinkamose srityse.

2 straipsnis

ES misijos vado ir ES misijos pajėgų vado skyrimas

1. EUTM Mozambique misijos vadas yra Karinių misijų planavimo ir vykdymo centro (MPCC) direktorius.

2. EUTM Mozambique ES misijos pajėgų vadu skiriamas brigados generolas Nuno LEMOS-PIRES.

3 straipsnis

Misijos štabo skyrimas

1. MPCC yra stacionari karinio strateginio lygmens vadovavimo ir kontrolės struktūra už operacijos rajono ribų, atsakinga už EUTM Mozambique operacinį planavimą ir vykdymą.

2. EUTM Mozambique misijos pajėgų štabo vieta yra Mozambike, o jo veiklai vadovauja ES misijos pajėgų vadas.

3. Misijos pajėgų štabo paramos grupė, esanti Briuselyje, yra MPCC dalis, kol bus pasiektas visiškas operacinis MPCC pajėgumas.

4 straipsnis

EUTM Mozambique planavimas ir pradžia

Taryba priima sprendimą pradėti EUTM Mozambique po to, kai patvirtinamas EUTM Mozambique misijos planas ir kovos veiksmų taisyklės.

5 straipsnis

Politinė kontrolė ir strateginis vadovavimas

1. Tarybos ir vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe PSK vykdo EUTM Mozambique politinę kontrolę ir strateginį vadovavimą jai. Taryba suteikia įgaliojimus PSK priimti atitinkamus sprendimus pagal ES sutarties 38 straipsnį. Tas įgaliojimas apima įgaliojimus iš dalies keisti planavimo dokumentus, įskaitant misijos planą ir vadovavimo grandinę. Tas įgaliojimas taip pat apima įgaliojimus priimti sprendimus dėl vėlesnių ES misijos pajėgų vadų skyrimo. Įgaliojimai priimti sprendimus dėl EUTM Mozambique tikslų, taikymo srities ir jos nutraukimo, taip pat dėl bendrų jos tikslų įgyvendinimo sąlygų paliekami Tarybai.

2. PSK reguliariai teikia ataskaitas Tarybai.

3. PSK reguliariai gauna ES karinio komiteto (ESKK) pirmininko ataskaitas dėl EUTM Mozambique vykdymo. PSK į savo posėdžius gali kviesti atitinkamai ES misijos vadą ir ES misijos pajėgų vadą.

6 straipsnis

Karinis vadovavimas

1. ESKK prižiūri, kad EUTM Mozambique būtų tinkamai vykdoma ES misijos vado atsakomybe.

2. ESKK reguliariai gauna ES misijos vado ataskaitas. Jis į savo posėdžius gali kviesti atitinkamai ES misijos vadą ir ES misijos pajėgų vadą.

3. ESKK pirmininkas yra pagrindinis kontaktinis asmuo palaikant ryšius su ES misijos vadu.

7 straipsnis

Sąjungos reagavimo veiksmų nuoseklumas ir koordinavimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis užtikrina šio sprendimo įgyvendinimą ir jo nuoseklumą su visais Sąjungos išorės veiksmais, įskaitant Sąjungos vystymosi programas, ir jos teikiamą humanitarinę pagalbą.

2. Nedarant poveikio vadovavimo grandinei, ES misijos pajėgų vadas gauna Sąjungos delegacijos Mozambike vadovo vietos politines gaires.

3. EUTM Mozambique koordinuoja savo veiklą su valstybių narių Mozambike dvišaliu lygmeniu vykdoma veikla, taip pat su kitais regione veikiančiais tarptautiniais subjektais, visų pirma JT, Afrikos Sąjunga (AS) ir Pietų Afrikos vystymosi bendrija (SADC), dvišaliais subjektais, įskaitant Jungtines Amerikos Valstijas, ir pagrindiniais regiono subjektais.

8 straipsnis

Trečiųjų valstybių dalyvavimas

1. Nedarant poveikio Sąjungos sprendimų priėmimo autonomiškumui ir jos bendrai institucinei struktūrai, taip pat vadovaujantis atitinkamomis Europos Vadovų Tarybos gairėmis, trečiosios valstybės gali būti kviečiamos dalyvauti EUTM Mozambique.

2. Taryba suteikia įgaliojimus PSK kviesti trečiąsias valstybes, kad jos prisidėtų prie misijos, ir priimti atitinkamus sprendimus dėl siūlomų įnašų priėmimo rekomendavus ES misijos vadui, pasikonsultavus su ES misijos pajėgų vadu, ir ESKK.

3. Išsamios trečiųjų valstybių dalyvavimo sąlygos nustatomos susitarimuose, kurie sudaromi vadovaujantis ES sutarties 37 straipsniu ir SESV 218 straipsnyje nustatyta tvarka. Tais atvejais, kai Sąjunga ir trečioji valstybė yra sudariusi susitarimą, kuriuo nustatomos pastarosios dalyvavimo Sąjungos krizių valdymo misijose bendrosios sąlygos, tokio susitarimo nuostatos taikomos ir EUTM Mozambique kontekste.

4. Trečiosios valstybės, kurių karinis įnašas į EUTM Mozambique yra didelis, turi tokias pačias teises ir pareigas, kiek tai susiję su kasdieniu misijos valdymu, kaip ir EUTM Mozambique dalyvaujančios valstybės narės.

5. Taryba suteikia įgaliojimus PSK priimti atitinkamus sprendimus dėl Prisidedančiųjų valstybių komiteto sudarymo tuo atveju, jei trečiosios valstybės suteiktų didelį karinį įnašą.

9 straipsnis

ES vadovaujamo personalo statusas

ES vadovaujamų padalinių ir personalo statusas, įskaitant privilegijas, imunitetus ir kitas garantijas, būtinus jų misijos vykdymui ir sklandžiam veikimui, nustatomas susitarime, sudarytame pagal ES sutarties 37 straipsnį ir laikantis SESV 218 straipsnyje nustatytos tvarkos.

10 straipsnis

Finansinė tvarka

1. Bendrosios EUTM Mozambique sąnaudos administruojamos laikantis Sprendimo (BUSP) 2021/509.

2. EUTM Mozambique bendrųjų sąnaudų orientacinė suma yra 15 160 000 EUR. Sprendimo (BUSP) 2021/509 51 straipsnio 2 dalyje nurodyta orientacinės sumos procentinė dalis – 30 % įsipareigojimams ir 15 % mokėjimams.

11 straipsnis

Projektų grupė

1. Misijoje EUTM Mozambique gali būti sudaryta projektų grupė vykdymo įgaliojimų neturintiems projektams nustatyti ir įgyvendinti. EUTM Mozambique atitinkamai koordinuoja valstybių narių ir trečiųjų valstybių jų atsakomybe įgyvendinamus projektus su misijos įgaliojimais susijusiose srityse, kuriais remiami jos tikslai, sudaro palankesnes sąlygas tų projektų įgyvendinimui ir teikia su jais susijusias konsultacijas.

2. Laikantis 3 dalies ES misijos vadui suteikiami įgaliojimai naudoti valstybių narių arba trečiųjų valstybių finansinius įnašus, siekiant įgyvendinant vykdymo įgaliojimų neturinčius projektus, kurie, kaip nustatyta, nuosekliai papildo kitus ES Mozambique veiksmus. Tokiu atveju Europos taikos priemonės operacijų administratorius, gavęs Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigto komiteto patvirtinimą, su tomis valstybėmis sudaro susitarimą, kuriame visų pirma nustatomos konkrečios procedūros, taikomos nagrinėjant trečiųjų šalių skundus dėl žalos, padarytos dėl ES misijos vado veiksmų arba neveikimo naudojant finansinius įnašus, kuriuos skyrė tos valstybės.

3. Prisidedančios valstybės jokiomis aplinkybėmis negali laikyti Sąjungos ar vyriausiojo įgaliotinio atsakingais už ES misijos vado veiksmus ar neveikimą naudojant t finansinius įnašus, kuriuos skyrė tos valstybės.

4. PSK susitaria dėl trečiųjų valstybių finansinių įnašų, skirtų projektų grupei, priėmimo.

12 straipsnis

Informacijos teikimas

1. Vyriausiajam įgaliotiniui suteikiami įgaliojimai tinkamu būdu ir pagal EUTM Mozambique poreikius teikti su šiuo sprendimu susijusioms trečiosioms valstybėms EUTM Mozambique tikslais parengtą ES įslaptintą informaciją laikantis Tarybos sprendimo 2013/488/ES ([2]):

a) neviršijant slaptumo lygio, nustatyto taikomuose Sąjungos ir atitinkamos trečiosios valstybės sudarytuose susitarimuose dėl informacijos saugumo, arba

b) kitais atvejais – neviršijant slaptumo lygio „CONFIDENTIEL UE/ES CONFIDENTIAL“.

2. Be to, vyriausiajam įgaliotiniui suteikiami įgaliojimai teikti JT, AS, SADC ir Jungtinių Valstijų, atsižvelgiant į EUTM Mozambique veiklos poreikius, ES įslaptintą informaciją, neviršijant slaptumo lygio „RESTREINT UE/ES RESTRICTED“, kuri parengta EUTM Mozambique tikslais, laikantis Sprendimo 2013/488/ES. Tuo tikslu sudaromi vyriausiojo įgaliotinio ir JT, AS, SADC ir Jungtinių Valstijų kompetentingų valdžios institucijų susitarimai.

3. Tuo atveju, kai reikia skubiai patenkinti konkrečius veiklos poreikius, vyriausiajam įgaliotiniui taip pat suteikiami įgaliojimai priimančiajai valstybei teikti bet kokią ES įslaptintą informaciją, neviršijant slaptumo lygio „RESTREINT UE/ES RESTRICTED“, kuri parengta EUTM Mozambique tikslais, laikantis Sprendimo 2013/488/ES. Tuo tikslu sudaromi vyriausiojo įgaliotinio ir priimančiosios valstybės kompetentingų valdžios institucijų susitarimai.

4. Vyriausiajam įgaliotiniui suteikiami įgaliojimai su šiuo sprendimu susijusioms trečiosioms valstybėms suteikti bet kuriuos ES neįslaptintus dokumentus, susijusius su Tarybos svarstymais dėl EUTM Mozambique, kuriems taikomas profesinės paslapties reikalavimas pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių ([3]) 6 straipsnio 1 dalį.

5. Vyriausiasis įgaliotinis 1–4 dalyse nurodytus įgaliojimus ir kompetenciją sudaryti 2 ir 3 dalyse nurodytus susitarimus gali perduoti Europos išorės veiksmų tarnybos darbuotojams, ES misijos vadui arba ES misijos pajėgų vadui.

13 straipsnis

Įsigaliojimas ir nutraukimas

1. Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

2. EUTM Mozambique užbaigiama po dvejų metų po to, kai misija pasiekė visišką operacinį pajėgumą.

([2]) 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

([3]) 2009 m. gruodžio 1 d. Tarybos sprendimas 2009/937/ES, patvirtinantis Tarybos darbo tvarkos taisykles (OL L 325, 2009 12 11, p. 35).

3. Šis sprendimas panaikinamas nuo EUTM Mozambique misijos štabo uždarymo dienos vadovaujantis patvirtintais EUTM Mozambique nutraukimo planais ir nedarant poveikio EUTM Mozambique audito ir sąskaitų pateikimo procedūroms, kaip nustatyta Sprendime (BUSP) 2021/509.

Priimta Briuselyje 2021 m. liepos 12 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
J. BORRELL FONTELLES